

Intervievarea copiilor: recomandări pentru jurnaliști

„Obține permisiunea înainte să intervievezi ori să fotografiezi un copil. Stabiliți reguli clare despre ce anume este „on the record”, și ce nu. Nu vorbi „de sus” unui copil. Nu face promisiuni pe care nu poți să le ții.”
Alan Chin

Copiii sunt vulnerabili, prin definiție. Când sunt prinși în evenimente traumatice - terorism, violență, dezastre naturale, infracțiuni violente, boli grave - ei depind de adulți pentru a fi feriți de efecte negative. În alegerile editoriale de zi cu zi, reporterii, fotografi, editorii și producătorii trebuie să fie conștienți că au responsabilitatea de a relata adevărul cu compasiune și de a evita să-i supună pe copii la noi traume prin materiale jurnalistice lipsite de sensibilitate ori abuzive.

Lista de mai jos include o serie de recomandări pentru tratarea subiectelor care implică suferința copiilor:

Recomandări generale pentru interviuri

- ➔ Trebuie să obții consimțământul informat din partea unui părinte ori a unui însoțitor legal înainte să intervievezi ori să fotografiezi un copil. Asta înseamnă să explici adultului și copilului de ce vrei să vorbești cu el și cum va fi folosit interviul.
- ➔ Stabilește împreună cu ei regulile de bază pentru interviu. Fii clar în privința lucrurilor care vor fi „on the record” sau „off the record”.
- ➔ Asigură-te că este prezent și un părinte ori un alt adult responsabil cu siguranța copilului. Dacă nu este posibil, obține acordul unui adult înainte să publici interviul.
- ➔ Menționează în mod clar că ești jurnalist și documentezi acele lucruri pentru publicare. Ai grijă să nu te comporti ca un „prieteni”. Nu face promisiuni pe care nu le poți îndeplini.
- ➔ Găsește un loc liniștit pentru interviu și asigură-te că copilul este relaxat. Folosește un ton sincer. Nu vorbi „de sus” copilului.
- ➔ La finalul interviului, verifică cu un adult responsabil cu siguranța copilului toate citatele pe care vrei să le folosești.

La scena unei infracțiuni violente ori a unui dezastru

➔ Dacă, totuși, este posibil un interviu la fața locului, găsește un loc liniștit, departe de haosul din jur.

➔ Folosește întrebări deschise - „Ce s-a întâmplat apoi?” Evită întrebările retorice „Ți-a fost frică?”

➔ Fii dispus să aștepti până când părinții și copilul sunt pregătiți să vorbească, chiar dacă ar putea dura săptămâni sau luni după criza inițială. Interviul s-ar putea să fie mult mai bun în aceste condiții.

➔ Evită să intervievezi copiii la scena unei crime ori a unui eveniment traumatic. Probabil sunt în stare de șoc și au nevoie de confort emoțional, nu de întrebări din partea unui jurnalist.

➔ Evită să publici fotografiile cu copii fără permisiunea unui adult responsabil cu siguranța lor. O imagine cu un copil rănit ori traumatizat este dramatică și provoacă emoții puternice, dar poate fi nocivă și jenantă pentru victime.

➔ Oamenii traumatizați nu sunt pregătiți să ia cele mai bune decizii în acel moment. Fii pregătit ca adulții ori copiii cu care ai vorbit să se răzgândească după terminarea interviului. Dacă se întâmplă asta, nu folosi materialul respectiv.

Oferă copilului cât mai mult control asupra interviului

- ➔ Menționează cât mai clar că poate alege să nu răspundă la o întrebare sau să-ți ceară să nu folosești anumite informații sensibile.
- ➔ Păstrează la vedere carnetul sau aparatul de înregistrat, ca oamenii să observe cum sunt înregistrate cuvintele lor.
- ➔ Fii conștient de faptul că copiii ar putea spune ceea ce cred ei că vrei să auzi, mai degrabă decât relatări sincere.
- ➔ Folosește întrebări deschise - „Care a fost cea mai înfricoșătoare parte?” - decât întrebări care includ și răspunsul - „Ți-a fost frică?”

Interviarea copiilor despre traume anterioare

- ➔ Află cât mai multe lucruri despre incident, înainte de interviu, prin discuții cu părinții, profesorii, lucrătorii medicali. Obține documente, precum rapoarte ale poliției și acte oficiale care descriu evenimentele. Întreabă-i pe părinți dacă sunt subiecte ori detalii prea dificile ori sensibile pentru copil.
- ➔ Lasă-i pe copil și pe părinții lui să aleagă locul sau mediul pentru interviu, care să fie familiar copilului.
- ➔ Nu vorbi „de sus” copiilor, indiferent de vârsta lor. Respectă-le sentimentele și modul în care aleg să povestească ce li s-a întâmplat. Fii pregătit să fii surprins: copiii își gestionează emoțiile în mod diferit.
- ➔ Întreabă-i pe părinți dacă sunt subiecte ori detalii prea dificile ori sensibile pentru copil.

- ➔ Învăță cât mai multe lucruri despre traumă. Vorbește cu psihologi, studiază programe educative și știința din spatele traumei la copii - din surse de autoritate în domeniu. Gândește-te ce întrebări sunt potrivite, în funcție de vârsta copilului - de exemplu, un copil mai mic nu ar putea să-și amintească detalii în ordine cronologică, dar ar putea să descrie jucăriile cu care se juca atunci când a lovit uraganul.

- ➔ Copiii cu vârste mai mici de 13 ani nu sunt surse exacte pentru evenimentele relatate, așa că trebuie să le confirmi prin documente și alte surse.

→ Fii conștient că relatarea unui eveniment traumatic poate declanșa emoții intense în psihicul persoanei intervievate, chiar și după mulți ani. Fii pregătit să gestionezi reacții puternice sau să apelezi la o persoană de suport, precum un membru al familiei ori un terapeut.

→ Oglindește și repetă relatările copilului și oferă-i ocazia de a corecta erorile.

→ Adaptează lungimea interviului în funcție de vârsta copilului: treizeci de minute pentru copiii cu vârste sub 9 ani, 45 de minute pentru copiii între 10 și 14 ani și o oră pentru adolescenți.

→ Nu folosi întrebări care implică vină, precum “De ce nu purtai centura de siguranță?” sau “Mereu te plimbi singur noaptea?”

→ Nu folosi informații jenante ori care i-ar putea face rău copilului - chiar dacă ai permisiunea lui. Copiii pot vorbi sincer despre foarte multe lucruri, dar asta nu înseamnă că trebuie să le și publici. De exemplu, probleme cu incontinența urinară ori consum de droguri (dacă nu sunt detalii esențiale pentru poveste).

→ Oferă-i pauze copilului dacă vezi că devine plictisit ori distras. S-ar putea să fie modul lui de a-ți exprima că este epuizat emoțional.

→ După interviu, verifică cu părinții ori frații mai mari citatele pe care vrei să le folosești și spune-le când o să fie publicat articolul. Trimite-le versiunile finale.

Materialul original, în limba engleză, este disponibil aici:

<https://dartcenter.org/content/interviewing-children-guide-for-journalists>